

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van M.S.G.O. te Bree

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	43992
	Instelling	M.S.G.O.
directeur		Christel MOORS
adres		Millenstraat 14 - 3960 BREE
telefoon		089-46.16.22
fax		089-46.35.08
e-mail		MS.BREE@g-o.be
website/URL		http://www.campusdereggenboog.net
	Bestuur van de instelling	113936 - Scholengroep 14 Maasland te GENK
adres		Halmstraat 12 - 3600 GENK
	Scholengemeenschap	111881 - SG Bree-Maaseik-Maasmechelen te MAASEIK
adres		Burgemeester Philipslaan - 3680 MAASEIK
	CLB	114389 - CLB vh GO Genk - Maasland te GENK
adres		Weg naar As 199_A - 3600 GENK
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/05/2012, 11/05/2012, 14/05/2012, 15/05/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	15/05/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	William Vroonen
	Teamleden	Hilde De Rijbel Martine Zaman
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL) Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	7
3.2 Frans in de eerste graad a-stroom en in het beroepenveld Kantoor en verkoop – Verzorging-voeding.....	8
3.3 Frans in de tweede graad aso Humane wetenschappen	9
3.4 Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad aso in de studierichting Humane wetenschappen	11
3.5 Project algemene vakken in de tweede graad bso Verzorging-voeding	12
3.6 Verzorging-voeding in de tweede graad bso	13
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Begeleiding	14
4.2 Evaluatie	15
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	19
6.3 Wat moet de school verbeteren?	19
7. ADVIES.....	20
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De MSGO Bree is een kleine middenschool met twee graden die in de eerste graad een A- en B-stroom organiseert. In de tweede graad biedt ze een zeer beperkte keuze aan op aso en bso niveau. Dit aanbod is onvolledig en hangt onvoldoende samen, waardoor alle leerlingen de school moeten verlaten om hun schoolloopbaan te voltooien. In vergelijking met de rest van Vlaanderen heeft de school een overwegend kansarme leerlingenpopulatie, vooral in de B-stroom. Veel leerlingen hebben leerachterstand of kampen met andere specifieke noden. De school wordt geleid door een nieuwe directeur met een duidelijke visie zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak. De daadkrachtige visie wordt in de kleinschalige omgeving omgezet in een slagkrachtig beleid.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een aantal geselecteerde vakken en studierichtingen. Meestal worden de onderwijsdoelstellingen voldoende gerealiseerd. Dit is niet het geval voor het beroepenveld Verzorging-voeding en voor Frans in de basisvorming van de tweede graad aso Humane wetenschappen. De oorzaken van de tekorten hebben te maken met een gebrek aan schoolontwikkeling gedurende de afgelopen jaren en te beperkte initiatieven om de eigen kwaliteit op een dynamische wijze te bewaken. Hierdoor voldoet de school niet aan alle erkenningsvoorwaarden en brengt de onderwijsinspectie een in de tijd beperkt gunstig advies uit.

Een belangrijke pijler in de leerlingenbegeleiding is de leerbegeleiding. De school investeert enerzijds in het voorkomen van problemen door de aandacht voor de beginsituatie van de leerlingen, leerstrategieën, begeleidende klassenraden en de intensieve begeleiding van leerlingen met leerstoornissen en taalproblemen. Anderzijds maakt het lerarenteam ook werk van remediëring door middel van huiswerkklassen en begeleidingsplannen. Sommige leraren slagen er in om positief en doordacht om te gaan met verschillen tussen de leerlingen in hun klas. Ze boeken zo leerwinst bij zwakkere en sterkere leerlingen. Het geheel levert een leerlinggericht schoolklimaat op, waarin de leerlingen goed in hun leerproces worden ondersteund. Het doeltreffend gebruikte leerlingvolgsysteem is daarvoor een geschikt instrument. Op het vlak van talenbeleid als onderdeel van leerbegeleiding worden zinvolle initiatieven genomen. Er is aandacht voor vaktaal, heldere instructietaal en talige aspecten van de evaluatie. Taalgericht vakonderwijs en actieve werkvormen zijn nog niet ingeburgerd.

Op schoolniveau wordt het organisatorische luik van de leerlingenevaluatie gedragen, maar op het inhoudelijke vlak stellen zich een aantal uitdagingen. Zo is de schoolbrede aandacht voor een kwaliteitsvolle evaluatie die het leerproces ondersteunt, volop in ontwikkeling op de werkvloer. Op enkele uitzonderingen na slaagt de school erin om de vooropgestelde visie op evaluatie ook grotendeels waar te maken in de onderzochte vakken. Er wordt veel geëvalueerd, wat vaak ten koste gaat van de instructietijd. Rond procesevaluatie is er onvoldoende gelijkgerichtheid. De rapportering op het vlak van dagelijks werk gebeurt regelmatig en via diverse kanalen. Daardoor kunnen ouders de resultaten van de leerlingen nauwgezet opvolgen. De informatiewaarde van de commentaren neemt sterk toe en onderbouwt de aard en de oorzaken van - dreigende - tekorten.

Uit het onderzoek van de geselecteerde procesvariabelen blijkt dat de MSGO Bree zich als eerste verantwoordelijke voor de eigen kwaliteit beschouwt. De school is aan de slag gegaan met de meeste werkpunten uit de vorige doorlichting. De actuele veranderingsprocessen worden efficiënt en met duidelijke slagkracht doorgevoerd. Het beleid verzamelt ook al gegevens over verschillende proces- en outputonderdelen van de schoolwerking. De kwaliteitszorg is nog niet integraal, daar waar de langetermijnvisie dat wel is.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	A	Frans	
Graad 1	Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Frans	Beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1	Moderne wetenschappen	Frans	
Graad 2 ASO	Humane wetenschappen	Frans	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO	Verzorging-voeding	Project algemene vakken	Specifiek gedeelte (behalve PO, MO)

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL) Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding

Voldoet niet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De visie op het onthaal- en initiatiejaar en de algemene doelstellingen van het BVL komen te weinig tot uiting in de benadering van vak. Het leerplan wordt niet gericht als referentiekader aangewend bij het selecteren en uitvoeren van de onderwijs- en leerprocessen. Dit staat een efficiënt en doelgericht aanbieden, inoefenen en evalueren van het curriculum in de weg.
- De planning en uitvoering van het leerproces stroken onvoldoende met het leerplanconcept en belemmeren bijgevolg een adequate leerplanrealisatie. In de reële uitwerking worden de lessen niet altijd in een blok van twee aansluitende lestijden aangeboden. Het onderwijsproces wordt, mede hierdoor, onvoldoende op een geïntegreerde wijze georganiseerd. Kennis en inzichten worden niet systematisch aangeleerd vanuit het praktisch handelen. De aparte theoretische benadering van de leerinhouden maakt dat onvoldoende onderwijstijd overblijft om alle leerplandoelen voldoende diepgaand en praktijkgericht te exploreren. Dit staat haaks op het principe dat het frequent aanbieden en inoefenen van de zorgtechnieken nodig is om vaardigheid te verwerven en succeservaringen op te doen. Projectwerking ontbreekt. Opdrachten worden te weinig via een systematische probleemaanpak benaderd (gaande van het verzamelen van informatie, vanuit deze gegevens conclusies trekken, een keuze maken, een beslissing nemen, een zelfzorgplan opstellen en het zelfzorgproces uitvoeren, tot het beoordelen en bijsturen ervan). Het probleemoplossend denken en beredeneerd handelen worden dan ook te beperkt gestimuleerd bij de leerlingen. Het vereenvoudigd technologisch proces waarmee gestart wordt in 1B, krijgt amper vervolg. Deze methodologie, die bijdraagt tot het systematisch leren handelen, wordt eerder occasioneel en gedeeltelijk aangewend. Er worden nauwelijks aanzetten gegeven tot zelfgestuurd leren waarbij leerlingen zelfstandig en actief leren omgaan met informatiemateriaal. De fundamentele uitgangspunten die een volwaardige bijdrage tot de totale persoonlijkheidsvorming beogen, worden nog niet afdoende geïmplementeerd in de lessen.
- Het onderdeel 'zorg voor voeding' wordt thematisch opgevat vanuit de diverse maaltijdvormen. Bij de planning en uitvoering van de praktijkoefeningen worden leerlijnen onvoldoende gerespecteerd: de chronologie van de maaltijden, bepaalt de keuze van de realisatieoefeningen in plaats van de stijgende moeilijkheidsgraad van zowel de basisprincipes en -technieken als van de werkorganisatie. Eenvoudigere maaltijdvormen zoals het tussendoortje, het lunchpakket en het avondmaal worden na het doorgaans complexere middagmaal, aangepakt. De elementaire principes van een gezonde en volwaardige voeding worden verkend. De verschillende thema's van de componenten 'zorg voor de woon- en leefomgeving' en 'zorg voor het welzijn' worden niet evenwichtig behandeld. De focus ligt overwegend op zorgprocessen ten aanzien van textiel en aspecten omtrent lichaamshygiëne en EHBO. Anderzijds worden de diverse zorgprocessen aangaande de woon- en leefruimten, de werk-, studeer-, ontspannings- en slaapruiimte, de toiletruimte en –gerief en het scheppen van sfeer in de woning (met inbegrip van decoratieve werkvormen) nauwelijks gepland en uitgevoerd. Bovendien krijgt de voedings- en zorgsector te weinig aandacht. Dit is niet conform de richtlijnen uit het leerplan waar de leerinhouden hoofdzakelijk gericht dienen te zijn op een kennismaking met beroepsaspecten en –mogelijkheden. Door de

enge benadering van het leerplan, krijgt het initiërend en oriënterend karakter, maar matig aandacht. Bijgevolg worden leerlingen onvoldoende ingewijd in het vakgebied en worden hun interesses en talenten te weinig geëxploreerd. Hierdoor laat men kansen liggen op het vlak van studiekeuzebegeleiding.

- De voorziene infrastructuur en materiële middelen ondersteunen het leerproces: een goed uitgeruste didactische keuken en een vaklokaal staan ter beschikking om de leerlingen in de verscheidene zorgprocessen te initiëren. Hoewel in de klas voldoende ICT-apparatuur beschikbaar is, wordt deze nauwelijks benut. Ondanks het feit dat de leerlingencursus mogelijkheden biedt om aansluiting te vinden bij de doelen en principes van het leerplan, wordt deze onvoldoende vanuit dit perspectief tijdens de lessen aangewend.
- Doordat het aanbod niet dekkend is ten aanzien van de leerplandoelen en het onderwijsleerproces niet volledig aansluit bij de geïntegreerde benadering van het leerplan, mist de evaluatie voldoende representativiteit en validiteit. De kennisgerichte onderwijscultuur vindt ook zijn weerslag in de evaluatie. De toetsvragen zijn overwegend gericht op reproductie. Het beoordelen van vaardigheden en attitudes gebeurt aan de hand van een verdienstelijk instrument dat nog verfijnd kan worden. Leerlingen worden aangezet tot zelfreflectie, maar gezien dit geen verder gevolg krijgt, wordt dit initiatief niet omgebogen tot een pedagogische meerwaarde. De evaluatie is nog te weinig toegespitst op het funderen van het oriënteringsadvies, gebaseerd op de leerprestaties en achterhaalde talenten en interesses. De algemene doelstelling van het BVL wordt daardoor onvoldoende gerealiseerd.
- Het onderwijsproces is slechts gedeeltelijk afgestemd op het leerplanconcept en is mede de oorzaak van het niet realiseren van de leerplandoelstellingen bij de leerlingen. Door het apart aanbieden van theoretische lessen wordt de onderwijstijd niet efficiënt benut. Tijdens deze lessen zijn het onderwijsleergesprek en begeleide opdrachten de meest voorkomende werkvormen. De aanpak wordt doorgaans door de lijn van de leerlingencursus en de daaraan gekoppelde invuldidactiek bepaald. Deze centraal aangestuurde aanpak biedt niet alle leerlingen voldoende uitdagingen. Tijdens de praktijklessen worden de leerlingen volgens hun mogelijkheden begeleid, aangemoedigd en gewaardeerd. De leerlingen krijgen ook terugkoppeling over hun prestaties. Wanneer zij bij het uitvoeren van opdrachten problemen ondervinden, worden ze goed begeleid en ondersteund bij het zoeken naar een oplossing. De relatie met de leerlingen is constructief.
- De vakgroep is te breed samengesteld om een afdoende vakspecifieke werking te bewerkstelligen. Ongeacht een goede aansturing en opvolging door het schoolbeleid, wordt het eigen onderwijskundig handelen onvoldoende in vraag gesteld. Hierdoor is bijsturing van het onderwijs- en leerproces te weinig aan de orde. De acties en initiatieven rond professionalisering zijn eerder summier.

3.2 Frans in de eerste graad a-stroom en in het beroepenveld Kantoor en verkoop – Verzorging-voeding

Voldoet

Motivering

- Alle eindtermen/ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen worden aangeboden, met uitzondering van de digitale persoonlijke correspondentie voor schrijven in de a-stroom. De onderwijsaanpak is voldoende gericht op de verwachtingen van het leerplan. Het didactisch materiaal en de schooluitrusting voldoen. De evaluatie gaat in voldoende mate na of alle eindtermen/ontwikkelingsdoelen bereikt worden. Enkel voor schrijven is de evaluatie niet altijd valide. Er is weinig aandacht voor leerstrategieën aangepast aan de noden van de leerlingen. De leerlingenresultaten voldoen nipt.
- De eindtermen/ontwikkelingsdoelen worden voor de vijf vaardigheden quasi volledig aangeboden. De gekozen leermiddelen ondersteunen een evenwichtige aandacht voor

de leerplandoelen. De receptieve vaardigheden komen voldoende aan bod met aandacht voor variatie in tekstsoorten. De productieve vaardigheden worden volledig aangeboden wat spreken en gespreksvaardigheid betreft. Voor schrijven wordt het leerplan nog te weinig als uitgangspunt genomen en is er te weinig aandacht voor functionele teksten zoals brieven en e-mail. De grammaticale en lexicale component wordt nog niet optimaal geïntegreerd in het vaardigheidsonderwijs. Er is nog onvoldoende aandacht voor gerichte verwerkingsopdrachten die, na het inslijpen en consolideren van de nieuwe woordenschat/grammatica, uitmonden in betekenisvolle taaltaken.

- Het didactisch materiaal en de schooluitrusting voldoen. Er is een vaklokaal Frans uitgerust met gemakkelijk verplaatsbaar meubilair, woordenboeken, een multimedia-pc, didactische posters en extra leesmateriaal. Het audiovisueel materiaal dat beschikbaar is bij het leerboek, wordt ingezet maar wordt nog niet aangewend ter ondersteuning van het leerproces van de leerlingen. Er wordt in klasgroep geen gebruik gemaakt van het pc-lokaal voor de lessen Frans.
- De evaluatie gaat in voldoende mate na of alle eindtermen/ontwikkelingsdoelen bereikt worden. Alle eindtermen of ontwikkelingsdoelen komen voldoende aan bod. De evaluaties voor spreken, mondelinge interactie, luisteren en lezen voldoen. Voor schrijven is de evaluatie niet altijd valide omdat ze niet altijd eenduidig meet wat ze bedoelt te meten. Grammatica en woordenschat worden niet geëvalueerd in een situationele of communicatieve context en vaak getoetst via vertaling. De puntenverdeling voor kennis/vaardigheden spoort niet met de verwachtingen zoals gesteld in het leerplan doordat kennis te veel gewicht krijgt. In het dagelijks werk worden de vaardigheden beperkt geëvalueerd en is het aandeel grammatica en woordenschat vooral in de a-stroom veel te hoog. Bovendien leidt het hoge aantal kennistoetsen doorheen het schooljaar niet tot betere resultaten waardoor het rendement ervan in vraag kan gesteld worden.
- Het Frans wordt niet consequent gebruikt als instructietaal en vormt dus geen permanente bron van luistertraining. De leerlingen worden onvoldoende gestimuleerd om zelf het Frans als voertaal te hanteren (ET37). Het leerproces van de leerlingen wordt ondersteund door gestructureerd onderwijs. Leerstrategieën en activerende werkvormen komen echter te weinig aan bod. Leerlingen worden geremedieerd op vrijwillige basis. Deze inhaallessen betreffen echter vooral de leerinhouden en minder de vaardigheden.
- Op lerarenniveau is er voldoende aandacht voor professionalisering. Men is er echter nog niet in geslaagd de verworven inzichten te implementeren in de eigen lespraktijk. Prioritair gaat de deskundigheidsbevordering naar de implementatie van de nieuwe leerplannen en de gevolgen hiervan voor de onderwijspraktijk, de leerbegeleiding en de ICT-integratie.

3.3 Frans in de tweede graad aso Humane wetenschappen

Voldoet niet

Motivering

- De realisatie van de eindtermen en leerplandoelen Frans voldoet niet. Het aanbod is onvolledig en heeft te weinig diepgang. Gespreksvaardigheid en schrijfvaardigheid komen te weinig aan bod. De evaluatiepraktijk is niet gericht op de eindtermen en de leerplandoelen. Er is te weinig aandacht voor leerstrategieën, aangepast aan de noden van de leerlingen. De leerlingenresultaten voldoen niet.
- De onderwijsaanpak spoort niet met de verwachtingen gesteld in het leerplan. In de lespraktijk worden grammatica en woordenschat niet opgebouwd in samenhang met de vaardigheden op basis van communicatieve relevantie. Receptieve vaardigheden worden voldoende aangeboden, maar ook hier krijgt woordenschatkennis te veel gewicht. De productieve vaardigheden worden te weinig constructief ingeoefend. Er is weinig tot geen aandacht voor taaltaken. Functioneel alledaags Frans wordt te weinig

productief getraind, waardoor de aanzet tot zelfstandig functioneren in herkenbare contexten achterwege blijft. De actualiteitswaarde van de lessen Frans is zeer beperkt. De Franstalige cultuur wordt in de klas gebracht via lees- en luisterteksten en via het vaklokaal. Er worden geen initiatieven genomen om leerlingen rechtstreeks in contact te brengen met Franstaligen.

- De school beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te kunnen realiseren. Er is een vaklokaal Frans uitgerust met gemakkelijk verplaatsbaar meubilair, woordenboeken, een multimedia-pc, didactische posters en extra leesmateriaal. Er is geen vaste pc met internetverbinding aangesloten op de beamer wat belemmerend werkt voor de praktische organisatie van de lespraktijk. De aanwezige ICT-uitrusting wordt niet altijd efficiënt ingezet in het onderwijsleerproces.
- De evaluatie is onvoldoende representatief voor het leerplan: niet alle eindtermen en leerplandoelen komen evenwichtig aan bod in de evaluatie. Er heerst een cognitieve testcultuur: geïsoleerde kennis en reproductie krijgen nog te veel gewicht, zowel in dagelijks werk als in de examens. Vaardigheden worden nog onvoldoende frequent geëvalueerd tijdens het schooljaar, zodat leerlingen geen accuraat beeld hebben van hun leerproces voor lezen, schrijven, spreken en luisteren. Dit verklaart ook de lage scores: de leerlingen worden in de examens getoetst op vaardigheden die tijdens het schooljaar onvoldoende ingeoeft en geëvalueerd werden. In de examens is de toetsing voor schrijven eenzijdig en bestrijkt ze niet alle eindtermen. Er is geen evaluatie van gespreksvaardigheid. De evaluatie van luistervaardigheid is niet altijd valide. Er wordt gebruik gemaakt van zelfevaluatie en van evaluatieoosters voor de beoordeling van spreekvaardigheid. In de rapportcommentaren worden tekorten voor vaardigheden opgesomd. Tips en remediëringen betreffen echter enkel het kennisgedeelte. Volgens afspraken op schoolniveau worden algemene attitudes ook tijdens de les Frans geëvalueerd. Vakgebonden attitudes, met name de bereidheid en durf om te communiceren en informatie uit te wisselen in de doeltaal, worden te weinig nagestreefd en geëvalueerd.
- De leerlingen worden onvoldoende aangemoedigd om de doeltaal actief te gebruiken en geven blijk van weinig spreekdurf. De voorkennis van leerlingen wordt te weinig geactiveerd: differentiatie op klasniveau en activerende werkvormen ontbreken. Leerstrategieën voor de vier vaardigheden worden niet onderwezen en de doeltaal wordt nog niet consequent gehanteerd. Voor leerlingen met tekorten worden remediëeringsplannen opgesteld en op vrijwillige basis inhaallessen gepland. Deze extra ondersteuning is echter gebaseerd op een cognitieve aanpak en is enkel gericht op het inoefenen van woordenschat en grammatica.
- De vakgroep moderne vreemde talen vormt geen hefboom tot kwaliteitsverbetering omdat de werking zich beperkt tot praktische en organisatorische afspraken. De vakgroep vormt geen klankbord voor inhoudelijke afspraken m.b.t. leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria, deskundigheidsbevordering en implementatie van vernieuwende werkvormen. De onvoldoendes voor Frans en Engels hebben binnen de vakgroep nog geen aanleiding gegeven tot verdere analyse, reflectie en bijsturing van het eigen onderwijsproces en de evaluatiepraktijk.

3.4 Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad aso in de studierichting Humane wetenschappen

Voldoet

Motivering

- De conclusie is gericht op de vakken cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad. De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie is kwaliteitsvol. Er is een duidelijke en leerplangerichte visie, die transparant vertaald wordt zowel in het cursusmateriaal en de evaluatiedocumenten van de leerlingen als in de plannings- en registratiedocumenten van de leraren. De school kan dan ook helder aantonen dat de specifieke eindtermen, de overkoepelende doelen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd worden. De school beschikt niet over de concrete resultaten in het vervolgonderwijs (derde graad in andere scholen), maar de enkele leerlingen lijken goede slaagkansen te hebben.
- De doelen waarrond de verschillende thema's zijn geclusterd, komen op een voldoende evenwichtige wijze aan bod. Het aanbod is volledig en de taken en toetsen tonen aan dat men met de leerlingen voldoende diepgang bereikt. Er is echter nog een duidelijke groeimarge voor de diepgang van de onderzoeksvaardigheden. De leerplannen stellen dat het onmogelijk is om de doelstellingen van de vakken cultuur- en gedragswetenschappen te realiseren zonder lestijdoverschrijdende activiteiten zoals o.m. didactische uitstappen, gastsprekers, film, toneel en projecten. In de praktijk komt men er nauwelijks toe om deze activiteiten op te zetten.
- De materiële ondersteuning van de studierichting is zwak. Een lokaal met ruimte voor de bevestiging van bijv. posters, wandkaarten, foto's, knipsels ... ontbreekt. Er is geen klas- of schoolbibliotheek/mediatheek met een aantal referentiewerken en vaktijdschriften rond de specifieke vakgebieden. De beschikbaarheid van de computerklassen laat wel een vlotte ICT-integratie toe.
- De evaluatie van eindtermen, leerplangerichte vaardigheden en de overkoepelende doelstellingen voldoet. Vooral bij de examens en in mindere mate bij dagelijks werk is er een goede verhouding tussen kennis, inzichts- en toepassingsvragen. Men bewaakt de betrouwbaarheid en validiteit van de evaluatie en verschillende evaluatievormen komen aan bod. Haaks hierop staat het hergebruik van vragenreeksen bij de examens. Er zijn nog weinig aanzetten tot 'peer'-evaluatie. Tekorten zijn uitzonderlijk en de cijfers sporen met deze van de andere vakken. De transparantie van de evaluatiepraktijk gaat echter voor een stuk verloren omdat de school de leerlingendocumenten van de evaluatie dagelijks werk maar zeer fragmentair kan voorleggen.
- De leerlingenevaluaties worden nauwelijks benut voor interne reflectie en analyse. Er worden ook geen conclusies uit getrokken i.v.m. bijsturingen van het leerproces op school- of klassenniveau. In de gerapporteerde evaluatiegegevens vallen sinds dit jaar de remediërvorstellingen op. Er is uitdrukkelijke aandacht voor de evaluatie van (leerplangebonden) attitudes.
- De leerbegeleiding heeft sterke accenten met kleine groepen, actieve werkvormen en een vlotte interactie tussen leerlingen en leraren, waardoor men preventief heel wat problemen kan voorkomen. De vakgroep is ook sterk in het remediëren van tekorten en achterstanden. Leraren worden hierin duidelijk aangestuurd en opgevolgd door het beleid en de erg kleine lesgroepen vergemakkelijken deze opdrachten duidelijk.
- De vakgroepwerking is niet sterk uitgebouwd. Door de kleinschaligheid van de school is er niet veel vraag naar overleg. Recente opdrachtenwissels tonen echter aan dat er nu nood is aan een sterkere horizontale en verticale samenhang via het uitzetten van leerlijnen, de afbakening van leerinhouden en het vermijden van overlappingen in sommige leerstofonderdelen.

3.5 Project algemene vakken in de tweede graad bso Verzorging-voeding

Voldoet

Motivering

- De eindtermen en de leerplandoelstellingen voor de basisvorming van project algemene vakken (PAV) in de tweede graad worden voldoende gerealiseerd. Men werkt thematisch en men zoekt hierbij naar aansluiting bij het studiegebied of de leefwereld van de leerlingen. Men kan via voldoende binnenklasdifferentiatie aantonen dat deze aansluiting lukt ondanks de verticale en horizontale samenstelling.
- De school kan aantonen dat de leerplandoelstellingen m.b.t. functionele taalvaardigheid, functionele rekenvaardigheid en informatieverwerking en –verwerking voldoende evenwichtig gerealiseerd worden. Het curriculum wordt geïntegreerd binnen thema's en overwegend in een functionele context aangeboden, maar te weinig doelgericht ondersteund door ervaringsgerichte activiteiten. Het verwerkingsniveau waarop de doelstellingen gerealiseerd worden, wordt nog niet opgebouwd volgens een verticale leerlijn. De aandacht voor taalontwikkeling gaat voornamelijk uit naar begrijpend lezen en spellingsoefeningen, terwijl de productieve vaardigheden minder aan bod komen. Er is daarnaast te weinig aandacht voor een verzorgd schriftelijk of mondeling taalgebruik van de leerlingen. Voor rekenvaardigheid zijn er heel wat aanzetten tot een functionele invulling, maar de aansluiting bij het studiegebied of de leefwereld van de leerlingen vraagt heel wat inspanningen.
- De materiële ondersteuning van het vak is zwak. Er is geen vaklokaal en er is ook niet altijd één computer per 3 à 4 leerlingen beschikbaar. Men kan wel vrij vlot terecht in andere specifieke vaklokalen. De beschikbaarheid van de computerklassen laat wel een zekere ICT-integratie op leerlingenniveau toe. Er zijn nog groeikansen door de organisatie van enkele excursies en de inhoudelijke betrokkenheid van PAV in projecten op schoolniveau.
- De evaluatie is voldoende representatief voor de verscheidene doelstellingendomeinen. Men bewaakt de betrouwbaarheid en validiteit van de evaluatie. Er wordt veel tijd uitgetrokken voor het evalueren. Door de organisatie van examens en de voorbereiding erop gaat nuttige instructietijd verloren. Toetsen en vooral examens zijn sterk gericht op productevaluatie en nauwelijks op het evalueren van strategieën en leerplangebonden attitudes. Er zijn nog weinig aanzetten tot peerevaluatie en zelfevaluatie. De leerlingenresultaten voldoen. De transparantie van de evaluatiepraktijk gaat echter voor een stuk verloren omdat de school de leerlingendocumenten van de evaluatie dagelijks werk van het voorbije schooljaar maar zeer fragmentair kan voorleggen. Verder worden de resultaten van de leerlingen niet geïnventariseerd volgens de functionele vaardigheden.
- De samenstelling van de klasgroep met een verticale en een horizontale samenstelling met de tweede graad bso Basismechanica vraagt intensieve binnenklasdifferentiatie. Deze meer geïndividualiseerde aanpak betekent ook dat er in de klas veel meer gemedieerd wordt. Remediëring is er niet alleen voor de zwakke leerlingen. Preventieve acties zijn moeilijker door de grote en heterogene klasgroep, maar de kleinschaligheid van de school zorgt ervoor dat leraren een duidelijk beeld hebben van de noden van hun leerlingen hebben. Leraren worden hierin duidelijk aangestuurd en opgevolgd door het beleid. De strategische aanpak van opdrachten via OVUR wordt nog niet in alle thema's expliciet verwerkt.
- Er zijn tot nog toe weinig sporen van vakgroepwerking aantoonbaar. Men zoekt aansluiting met de vakgroepen wiskunde, talen en buiten de school. Recente opdrachtenwissels tonen echter aan dat er nood is aan ondersteuning op dit vlak.

3.6 Verzorging-voeding in de tweede graad bso

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De algemene en vakgebonden doelstellingen worden evenwichtig en grondig geëxploreerd en geëvalueerd. Een doordachte planning, voldoende gedifferentieerd onderwijs en begeleid zelfgestuurd leren worden ingezet om een voldoende bereik te garanderen, ondanks de verticale samenzetting. Het studiemateriaal biedt voldoende diepgang, is inhoudelijk goed gestoffeerd en gestructureerd en is afgestemd op het profiel van de studierichting.
- Uit documenten, observaties en gesprekken kan afgeleid worden dat de leerplandoelen voor de componenten 'zorg voor de voeding', 'zorg voor de woon- en leefomgeving' en 'zorg voor het welzijn' voldoende aangeboden en ingeoeft worden. De planningsdocumenten bieden doorgaans een transparant overzicht van de beoogde leerdoelen, de operationalisering ervan in werkopdrachten en de ondersteunende kennis. Bij het selecteren en uitvoeren van de onderwijs- en leerprocessen zoeken de leraren doelgericht aansluiting bij het leerplan. Men streeft naar een geïntegreerde aanpak, naar samenhang tussen de verschillende componenten en naar aansluiting met de vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen. De leerplandoelen worden meestal didactisch goed vertaald in relevante toepassingen die betekenisvol zijn voor de doelgroep. Men stelt het handelen centraal bij de opbouw van de lessen. Voldoende aandacht gaat uit naar het probleemoplossend leren denken en planmatig handelen tijdens zorgsituaties. Men maakt de leerlingen vertrouwd met het opzoeken, selecteren en kritisch beoordelen van vakinformatie. De leerinhouden worden afgestemd op het profiel van de studierichting en de daarbij aansluitende beroepssectoren. De leerlingen worden ingewijd in de wereld van de zorg en de diensten. Via een afsluitend project laat men de leerlingen de kennis en vaardigheden die ze verworven hebben in de verschillende studierichtingsvakken, in samenhang toepassen voor een brede jury. Voorgaande elementen versterken het realiteitsgerichte karakter van de opleiding en ondersteunen het maken van een gemotiveerde studiekeuze voor de derde graad.
- Op materieel vlak wordt het leerproces voldoende gefaciliteerd. Voor voeding is een degelijk ingerichte didactische keuken voorhanden. Het vaklokaal voor 'zorg voor leef- en woonruimte' voldoet, maar is voor sommige thema's niet optimaal geschikt. In deze ruimte zijn voldoende pc's met internetaansluiting beschikbaar, zodat ICT-integratie in de lessen vlot kan verlopen. Het lokaal is tevens voorzien van dataprojectie. Het structureel inzetten van passend aanschouwelijk materiaal bevordert de taakbetrokkenheid bij de leerlingen. De leerlingencursussen bestrijken op een evenwichtige wijze de leerplandoelen en bieden voldoende diepgang. Door de toepassingsgerichte invulling en het inlassen van gevarieerde opdrachten wordt gezorgd voor voldoende afwisseling in de cursussen en wordt aansluiting gezocht bij het profiel van de leerlingen en de opvatting van het leerplan.
- De leerlingenevaluatie is globaal genomen voldoende betrouwbaar en valide. De vorderingen van de leerlingen t.a.v. hun kennis, vaardigheden en attitudes worden permanent geëvalueerd. Hiertoe werden instrumenten ontwikkeld die gebaseerd zijn op de vijf M's². Deze instrumenten bieden een goede basis. De beoordelingscriteria, de verdeelsleutel bij de quoterings en de ruimte voor remediërvorstellen zijn nog onvoldoende uitgewerkt. Bijkomend worden geregeld taken (zelfstandig werk of groepswork) en kleine toetsen ingelast om de leerlingen te beoordelen. Afsluitend worden examens georganiseerd. De toetsen en examens zijn overwegend reproductie- en kennisgericht. Over het geheel genomen krijgen geïsoleerde kennis en reproductie te veel gewicht. De vakgroep heeft nog niet gereflecteerd over de zin van een derde bevraging van de kennis via examens. De leerlingen worden in de vorm van

² Materiaal, mens, methode, middelen en milieu

herhalingsvragen voorbereid op evaluatiemomenten. Gezien deze zich voornamelijk toespitsen op kennisgerichte aspecten, soms vrij veel instructietijd in beslag nemen en de concrete doelstellingen steeds bij de aanvang van het thema worden besproken, kan het rendement in vraag worden gesteld. De leerlingen worden gestimuleerd tot zelfevaluatie, die vervolgens wordt afgezet tegen een beoordeling door de leraar. Er wordt feedback over evaluatiemomenten en leerhouding gegeven. De evaluatie resulteert in een transparante rapportering van de resultaten.

- Het contact met de leerlingen verloopt vriendelijk, respectvol en gedisciplineerd. Het onderwijsleerproces verloopt goed gestructureerd en is doordrongen van gevarieerde activerende werkvormen. De kleine klasgroep laat een meer geïndividualiseerde benadering toe en biedt extra mogelijkheden om te differentiëren en om dus het leerrendement te maximaliseren. Het onderwijsleerproces wordt afgestemd op de beginsituatie (voorkennis, aanleg, werktempo, ...) en ondersteuningsbehoeften van de individuele leerlingen. De leraren laten voldoende ruimte voor actieve inbreng vanuit ervaringen uit hun leefwereld. Vormen van zelfstandig, inzichtelijk en samenwerkend leren, komen frequent voor. Het leerproces is systematisch gericht op een geleidelijke ontwikkeling naar onderzoekend leren en methodisch handelen. Er is aandacht voor het bijbrengen van structuur en organisatiebekwaamheid. De leerlingen worden wekelijks ingeschakeld voor onderhouds- en strijktaken van de school; dit heeft echter een belemmerend effect op de motivatie van de leerlingen en de leerplanrealisatie.
- De vakgroepwerking spitst zich doorgaans toe op praktisch-organisatorische elementen; pedagogisch-didactische thema's komen minder aan bod. De vakgroep is te breed samengesteld om er vakspecifieke ondersteuning uit te putten. Vakgericht overleg gebeurt, maar is eerder informeel van aard. Schooloverstijgende samenwerking resulteerde reeds in verdienstelijke leerlingencursussen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De schoolleiding heeft haar visie inzake zorgverbreding uitgeschreven in verschillende visieteksten en ze geeft haar zorgbeleid consequent vorm volgens deze uitgangspunten. Er zijn formele afspraken, richtlijnen en procedures, die een referentiekader vormen voor een kwaliteitsvolle leerbegeleiding. De school heeft een goed functionerende cel leerlingenbegeleiding met een groot draag- en raakvlak. De cel is complementair samengesteld en staat in voor zowel de leerbegeleiding als de socio-emotionele begeleiding van de leerlingen. Door de kleinschaligheid van de school, kan ze een individuele opvolging van elke leerling garanderen. Er is een nauwe samenwerking en goede informatieverwerving en -doorstroom met de GON³-begeleiding.

³ Geïntegreerd onderwijs.

- De leerbegeleiding is zowel preventief als curatief uitgewerkt. Leerlingen met specifieke noden worden doorverwezen naar het individuele zorgaanbod dat opgenomen wordt door de cel leerlingenbegeleiding. De school investeert structureel in leezorg door het inrichten van een huiswerkklas en extra uren leren leren in het eerste leerjaar van de eerste graad. Voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis worden begeleidingsplannen opgesteld. De compenserende maatregelen worden hierin vermeld. De school neemt ook deel aan een project van het hoger onderwijs rond individuele naschoolse studiebegeleiding in de thuissituatie. Leerlingen leren er gestructureerd en ordelijk te studeren en huiswerk te maken.
- De evaluatiegegevens resulteren in een opstart van begeleidingsacties. De begeleidende klassenraden vormen een reële hefboom tot schoolbrede implementatie van het zorgbeleid. Aan de hand van een elektronisch leerlingvolgsysteem worden alle stappen van het begeleidingsproces efficiënt en volledig geregistreerd. Het leerlingvolgsysteem is toegankelijk voor elk personeelslid en het gebruik ervan wordt aangemoedigd door de schoolleiding.
- De leraren nemen over het algemeen hun verantwoordelijkheid op in de eerstelijnszorg. De klasgrootte maakt individuele begeleiding doorgaans mogelijk. Binnenklasdifferentiatie wordt vooral in de graadklassen succesvol toegepast. Uit de doorgelichte vakken blijkt echter dat het gebruik van activerende werkvormen ter ondersteuning van het leerproces nog geen algemene praktijk is. Op schoolniveau wordt het aanreiken van leerstrategieën sterk aangemoedigd. Toch is er nog geen uniforme aanpak binnen elke vakgroep en is er nog een groeimarge wat het implementeren van begeleid zelfstandig leren betreft.
- De cel leerlingenbegeleiding neemt deel aan een schooloverstijgend zorgoverleg met het oog op uitwisseling van expertise en instrumenten. De leerlingenbegeleiders krijgen en benutten tevens alle kansen tot professionalisering. De schoolleiding organiseert frequent interne nascholings sessies rond leerproblemen voor het lerarenteam. Op leerlingenniveau werden acties ondernomen om leerlingen bewust te maken van hun leerstijl en om hen tips rond aangepaste studiemethodes te geven.
- Een analyse op basis van objectieve (cijfer)gegevens - bijvoorbeeld onderzoek naar de evolutie van de rapportcijfers van leerlingen die worden geremedieerd – is er niet. Wel werden op basis van de resultaten van de schoolvragenlijst van het CLB, extra uren leren leren ingeroosterd in 1A en 1B. Een effectmeting van deze actie is gepland op het einde van dit schooljaar.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De visie van de school op de leerlingenevaluatie komt tot uiting in de beleidsondersteunende documenten die goed gecommuniceerd worden aan alle participanten. Enerzijds wil het beleid kunnen nagaan in welke mate de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. Anderzijds wil de school via de evaluatie het leerproces ondersteunen omdat ze de basis vormt voor de remediëring. Verder heeft de evaluatie ook als doel om de attitude van de leerling in kaart te brengen om zo de totale persoonlijkheid te helpen ontwikkelen.
- Het evaluatiebeleidsplan en het schoolwerkplan bevatten duidelijke en uitgebreide richtlijnen over de organisatorische en algemeen inhoudelijke aspecten van de evaluatie en de deliberatie. Voor de meeste vakken hanteert men een systeem van gespreide evaluatie tijdens het jaar en van examens aan het einde van elk semester.

De weging van de punten voor dagelijks werk en voor de examens werd vastgelegd per onderwijsvorm en graad. Elke rapportperiode is ook een aparte beoordeling van algemene of schoolgebonden attitudes van de leerlingen, waarvoor alle leraren input leveren.

- Sinds dit schooljaar organiseert men in eerste graad A-stroom en in de tweede graad aso drie examenperiodes. Het examen voor de paasvakantie bestaat uit de vakken wiskunde, Nederlands, Engels en Frans, met telkens twee volledige examenreeksen. De school heeft dit niet ingevoerd op basis van een zelfevaluatie, maar ze doet dit vooral op vraag van de ouders en om de leerlingen dezelfde kansen te geven als de omringende scholen. Het maximum aantal evaluatiedagen wordt weliswaar bewaakt, maar dit gaat toch ten koste van de instructietijd. Dit geldt overigens ook voor de evaluatie van competenties en vaardigheden door middel van examens.
- De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteitsvolle invulling van de evaluatie als belangrijke indicator van de leerplanrealisatie. De implementatie van de beleidslijnen wordt aangestuurd en opgevolgd door de directie. De evaluatie vormt een vast agendapunt, maar niet iedereen slaagt erin de vooropgestelde visie ook waar te maken. Sommige vakgroepen hebben nog een weg af te leggen rond de representativiteit, de validiteit en de transparantie van hun evaluatie. Ook rond procesevaluatie is er onvoldoende gelijkgerichtheid. Het is evenwel positief dat de meeste vakgroepen inspanningen leveren om de evaluatie formatief te gebruiken en er remediërsinitiatieven aan linken. Het resultaat is dat de evaluatie het leerproces in de meeste vakken gericht ondersteunt. Aan de beoordeling van de vakgebonden attitudinale eindtermen is men in de meeste vakken nog niet echt toegekomen. Men kent wel het verschil met de schoolgebonden attitudes, die men wel geregeld evalueert.
- De deliberatiepraktijk is prospectief en streeft een aangepaste oriëntering van de leerlingen na. Globaal voldoen de leerlingenresultaten. Het beleid heeft concrete deliberatiecriteria uitgewerkt, die louter als houvast functioneren in het kader van gelijkgerichte behandeling van leerlingen. Uit de analyse van de evaluatiegegevens en de notulen van de delibererende klassenraden blijkt dat de school in de eerste graad en in de tweede graad bso minder A-attesten uitreikt. In een aantal leerjaren vallen, bijna elk jaar opnieuw, lage klasgemiddelden voor een beperkt aantal vakken op. De B- en de C-attesten zijn echter zeer goed onderbouwd vanuit de leerbegeleiding en houden rekening met de totale persoonlijkheid van de leerling. Deze vaststellingen geven aan dat de school haar evaluatie- en deliberatiebeleid voldoende kadert binnen een overkoepelende visie op leerlingenbegeleiding.
- De school is begonnen met haar evaluatiepraktijk te controleren door ze te linken aan de leerplanrealisatie en het attesteringsbeleid. Het beleid volgt de effectiviteit van de remediërsinitiatieven nauwgezet op via de klassenraden. De resultaten in het vervolgonderwijs worden nog niet systematisch verzameld en geanalyseerd. De vakgroepen benutten de leerlingenevaluaties nauwelijks voor interne reflectie en analyse. Er volgen dan ook geen conclusies en acties in verband met leerlingenbegeleiding en daaraan verwante deelaspecten van het evaluatiesysteem.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school wordt geleid door een nieuwe directeur met een duidelijke visie zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak. Voor enkele beleidsaspecten is er samenwerking met de andere scholen van de scholengroep of op de campus. Door de kleinschaligheid is er niet altijd een voltijds directieambt en zijn er nauwelijks coördinatoren en medeverantwoordelijken die het beleid in verschillende onderdelen van de schoolwerking kunnen bijstaan.

- Er is een duidelijke beleidsmatige aansturing van de onderwijsprocessen. De algemene visie is uitgeschreven in het pedagogisch project van de school en in een uitgebreide langetermijnvisie waarin strategische doelen, operationele doelen en concrete acties werden uitgewerkt. De effecten ervan zijn vaak moeilijk op te volgen omdat doelen niet altijd meetbaar worden geformuleerd. De verschillende prioriteiten worden via een aantal specifieke visieteksten en actieplannen geconcretiseerd en geactualiseerd. Hier horen de belangrijkste actuele onderwijskundige thema's bij. Dit gebeurde in overleg met het personeel.
- De school is omringd door concurrerende scholen en strijdt in deze context om te overleven. Ze tracht een zo ruim mogelijk onderwijsaanbod te organiseren, maar stuit hierbij op de grenzen van wat ze kan verwezenlijken met het gegenereerde aantal lesuren. Het resultaat is dat het totale onderwijsaanbod niet coherent is. Er is geen tso aanbod en alle leerlingen moeten uitwijken naar andere locaties om hun schoolloopbaan te voltooien. Er leven dan ook voortdurend plannen om structuuronderdelen bij te programmeren, maar in de praktijk worden er geregeld aparte leerjaren niet ingericht wegens gebrek aan leerlingen. Het beperkte onderwijsaanbod leidt tot een aantal horizontale en verticale samenzettingen van leerlingengroepen, waardoor de realisatie van de leerplandoelstellingen wordt bemoeilijkt. De kleinschaligheid herleidt de vakgroepwerking meestal tot de werking van de individuele leraar, weliswaar met aansturing en opvolging door het schoolbeleid. De taken worden verzwaard door lesopdrachten zonder parallelklassen, wisselingen in attributies en inzet voor de algemene schoolwerking.
- De school slaagt erin zich te profileren als een leerlinggerichte school met een duidelijke dynamiek. Men wil de optimale vorming van alle leerlingen centraal stellen met bijzondere aandacht voor het welbevinden van de leerlingen, in het bijzonder de sociaal zwakkeren en/of kwetsbaren. Het beleid slaagt erin om naast de ontwikkeling van een coherente visie ook implementatie ervan op de werkvloer grotendeels te realiseren. De leerbegeleiding is preventief en curatief goed uitgebouwd. Dit resulteert in een leerlinggericht schoolklimaat waarin de leerlingen goed worden ondersteund in hun leerproces. Het efficiënt gebruikt leerlingvolgsysteem is daarvoor een adequaat instrument. De kleine lesgroepen maken individuele begeleiding doorgaans mogelijk. Binnenklasdifferentiatie wordt vooral in de graadklassen succesvol toegepast, maar is zeker nog geen gemeengoed. De leerbegeleiding vormt het fundament voor het evaluatiebeleid en de oriëntering van de leerlingen. De leerprestaties van de doorgelichte vakken tonen aan dat de leerplanrealisatie voldoet voor heel wat vakken, anderzijds zijn er enkele tekorten en lacunes, zowel voor de basisvorming als voor het specifieke gedeelte. Aan de grondslag van de tekorten liggen factoren die vooral gerelateerd kunnen worden aan een te beperkte schoolontwikkeling gedurende de afgelopen jaren. De concrete invulling van het takenpakket van de vakgroep op het vlak van leerplanrealisatie loopt - afhankelijk van de betrokken leraren - sterk uiteen.
- Het talenbeleid kreeg recentelijk meer vorm in het kader van de GOK⁴-werking. Op basis van een beginsituatieanalyse werden een visietekst en een actieplan uitgewerkt met concrete doelstellingen. Deze doelstellingen zijn niet altijd meetbaar geformuleerd en de georganiseerde acties worden nog niet systematisch gekoppeld aan de concrete doelstellingen. Hierdoor kan de school het rendement van haar acties ook niet meten. De school beschikt over zelfontwikkelde toetsen om hiaten te detecteren bij een vermoeden van taalachterstand, maar hanteert niet systematisch instrumenten om taalzwakke leerlingen te identificeren. Aangezien er geen nulmeting is, kan eventuele progressie ook niet in kaart gebracht worden. Op lerarenniveau staat het taalgerichte vakonderwijs nog aan het begin van een ontwikkelingsproces. De school start in binnenkort een schooloverstijgend vormingstraject op. Vanuit het beleid wordt nu al de aandacht voor het toegankelijk maken van vakjargon en voor heldere instructietaal aangescherpt.

⁴ Gelijke Onderwijskansen.

- De daadkrachtige visie wordt in de kleinschalige omgeving omgezet in een slagkrachtige beleid. De schoolleiding slaagt erin het dagelijks functioneren van de school goed te organiseren. De school beschikt over alle wettelijke participatieorganen en de gevoerde communicatie draagt stilaan bij tot de versterking van de gelijkgerichtheid. Niet alle leraren voelen zich even betrokken bij het nieuwe elan in de schoolwerking. Het onderwijskundig en strategisch beleid komt aan bod tijdens de functioneringsgesprekken en steunt niet langer op vrijblijvendheid en goodwill van de uitvoerders. De geplande evaluatiegesprekken kunnen zeker bijdragen om o.a. de gelijkgerichtheid verder bij te sturen.
- Het team van de MSGO Bree heeft werk gemaakt van de meeste werkpunten uit de vorige doorlichting. De veranderingsprocessen worden efficiënt en met duidelijke slagkracht doorgevoerd. Het beleid verzamelt ook al heel wat gegevens over verschillende proces- en outputonderdelen van de schoolwerking. Op het moment van de doorlichting is de school er nog niet toe gekomen om systematisch gegevens te verzamelen, te analyseren en te vertalen in een strategische besluitvorming. De kwaliteitszorg is nog niet integraal, daar waar de langetermijnvisie dat wel is.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De binnenklasdifferentiatie in sommige vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerbegeleiding.
- Het leerlingvolgsysteem.
- Het evaluatiebeleid.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De beleidsdynamiek en het beleidsvoerend vermogen.
- De duidelijke visie zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak.
- De participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De horizontale en verticale samenstellingen in een aantal vakken en studierichtingen.
- De realisatie van vaardigheden en competenties.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De vakgroepwerking.
- De implementatie van activerende werkvormen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De coherentie van het onderwijsaanbod.
- De (verdere) uitwerking van de interne kwaliteitszorg conform het kwaliteitsdecreet.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplandoelstellingen nastreven voor het beroepenveld Verzorging-voeding in de eerste graad.
- De eindtermen/leerplandoelstellingen realiseren voor AV Frans in de tweede graad aso Humane wetenschappen.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding		TV en PV Huishoudkunde/Voeding
Graad 2 ASO	Humane wetenschappen	Frans	

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 mei 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredimeerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

William Vroonen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Christel Moors

Denis Vonckers